

Działalność badawczo-rozwojowa

Podatnikom, którzy prowadzą działalność badawczo-rozwojową (B+R), przysługuje ulga polegająca na odliczaniu od podstawy opodatkowania części kosztów uzyskania przychodów, poniesionych na tę działalność (tzw. „koszty kwalifikowane”).

Pojęcia działalności badawczo-rozwojowej, badań naukowych oraz prac rozwojowych definiuje ustawa PIT [1].

Z ulgi mogą skorzystać podatnicy, którzy uzyskują dochody z działalności gospodarczej.

Ulga to dodatkowe pomniejszenie podstawy opodatkowania z tego samego tytułu, z którego dany koszt zaliczono już do kosztów uzyskania przychodów.

Czym są koszty kwalifikowane

1. wynagrodzenia pracowników w części związanej z działalnością B+R oraz związane z nimi składki na ubezpieczenia społeczne,
2. wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia lub o dzieło w części związanej z działalnością B+R,
3. nabycie sprzętu specjalistycznego (który nie jest środkiem trwałym) oraz materiałów i surowców bezpośrednio związanych z prowadzoną działalnością B+R,
4. ekspertyzy, opinie, usługi doradcze i usługi równorzędne, świadczone lub wykonywane na podstawie umowy przez podmioty, o których mowa w przepisach o szkolnictwie wyższym i nauce, a także nabycie od nich wyników prowadzonych przez nich badań naukowych, na potrzeby działalności B+R [3],
5. odpłatne korzystanie z aparatury naukowo-badawczej wykorzystywanej wyłącznie w prowadzonej działalności B+R, jeżeli to korzystanie nie wynika z umowy zawartej z podmiotem powiązany z podatnikiem [4],
6. nabycie usługi wykorzystania aparatury naukowo-badawczej wyłącznie na potrzeby prowadzonej działalności B+R, jeżeli zakup usługi nie wynika z umowy zawartej z podmiotem powiązany z podatnikiem [5],
7. koszty uzyskania i utrzymania patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy, prawa z rejestracji wzoru przemysłowego, poniesione na:
 - o przygotowanie dokumentacji zgłoszeniowej i zgłoszenie do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej lub odpowiedniego zagranicznego organu, łącznie z kosztami wymaganych tłumaczeń na język obcy,
 - o prowadzenie postępowania przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej lub odpowiedni zagraniczny organ, poniesione od momentu zgłoszenia do tych organów, w szczególności opłaty urzędowe i koszty zastępstwa prawnego i procesowego,
 - o odparcie zarzutów niespełnienia warunków wymaganych do uzyskania patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy lub prawa z rejestracji wzoru przemysłowego zarówno w postępowaniu zgłoszeniowym, jak i po jego zakończeniu, w szczególności koszty zastępstwa prawnego i procesowego, zarówno w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej, jak i w odpowiednim zagranicznym organie,
 - o opłaty okresowe, opłaty za odnowienie, tłumaczenia oraz za inne czynności konieczne dla nadania lub utrzymania ważności patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy oraz prawa z rejestracji wzoru przemysłowego, w szczególności koszty walidacji patentu europejskiego.
8. odpisy amortyzacyjne od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wykorzystywanych w prowadzonej działalności B+R, z wyłączeniem samochodów osobowych oraz budowli, budynków i lokali, które są odrębną własnością (z zastrzeżeniem centrów badawczo-rozwojowych).

Podatnicy, którzy posiadają status centrum badawczo-rozwojowego [6], mają prawo uznać za koszty kwalifikowane, na zasadach określonych w ustawie, także:

1. odpisy amortyzacyjne od budowli, budynków i lokali, które są odrębną własnością i które są wykorzystywane w prowadzonej działalności B+R,
2. koszty dot. ekspertyz, opinii (wymienione w pkt 4) ponoszone na rzecz podmiotów innych niż jednostki naukowe.

Wysokość odliczeń

Maksymalnie 100% lub 150% kosztów kwalifikowanych [7]. Dodatkowe odliczenia, które przysługują centrom badawczo-rozwojowym, uznaje się za pomoc publiczną. Dlatego podlegają one ograniczeniom i obowiązkom sprawozdawczym.

Podatnicy, którzy zamierzają skorzystać z ulgi, mają obowiązek w prowadzonej ewidencji (księgach rachunkowych albo podatkowej księdze przychodów i rozchodów) wyodrębnić koszty działalności B+R [8].

Koszty kwalifikowane podlegają odliczeniu, jeżeli nie zostały podatnikowi zwrócone w jakiegokolwiek formie lub nie zostały odliczone od podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym.

Jak odlicza się ulgę

Podatnik odlicza ulgę w zeznaniu za rok podatkowy, w którym poniósł koszty kwalifikowane.

Jeżeli w roku podatkowym, za który ma powstać odliczenie, podatnik poniósł stratę lub wielkość dochodu podatnika jest niższa od kwoty przysługujących mu odliczeń, odliczenia – odpowiednio w całej kwocie lub w pozostałej części – dokonuje się w zeznaniach za kolejno następujące po sobie sześć lat podatkowych, które następują bezpośrednio po roku, w którym podatnik skorzystał lub miał prawo skorzystać z odliczenia.

Podatnikowi, który w roku rozpoczęcia prowadzenia działalności poniósł stratę albo osiągnął dochód niższy od kwoty przysługującego za ten rok odliczenia, przysługuje kwota zwrotu. Jej wysokość odpowiada iloczynowi nieodliczonego odliczenia i stawki podatku, obowiązującej tego podatnika w danym roku podatkowym. Ten mechanizm stosuje się również w roku podatkowym, który następuje bezpośrednio po roku rozpoczęcia działalności, jeżeli w tym roku podatnik jest mikroprzedsiębiorcą, małym lub średnim przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej.

Wykazana w zeznaniu kwota zwrotu stanowi pomoc de minimis, udzielaną zgodnie z bezpośrednio obowiązującymi aktami prawa wspólnotowego w tym zakresie.

Uwaga

Nie rozpoczyna prowadzenia działalności gospodarczej podatnik, który w roku rozpoczęcia tej działalności – a także w okresie dwóch lat, licząc od końca roku poprzedzającego rok jej rozpoczęcia – prowadził działalność gospodarczą samodzielnie lub jako wspólnik spółki, która nie jest osobą prawną lub taką działalność prowadził małżonek tej osoby, jeżeli między małżonkami istniała w tym czasie wspólność majątkowa.

Jeżeli podatnik przed upływem trzech lat podatkowych – licząc od końca roku podatkowego, za który złożył zeznanie, w którym wykazał kwotę zwrotu gotówkowego – został postawiony w stan upadłości lub likwidacji, musi zwrócić tę kwotę.

Przypisy:

[1] art. 5a pkt 38-40 ustawy PIT

[2] zmiany wprowadzone ustawą o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego działalności innowacyjnej

[3] art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-8 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

[4] w rozumieniu art. 25 ust. 1 i 4 ustawy PIT

[5] w rozumieniu art. 25 ustawy PIT

[6] w rozumieniu ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej

[7] art. 26e ust. 7 ustawy PIT

[8] art. 24a ust. 1b ustawy PIT